

STOOMCURSUS REISFOTOGRAFIE

Een adembenemend landschap, een bevlogen marktvrouw: plekken die er om vragen ze vast te leggen. Fotograaf Thijs Heslenfeld geeft u 6 tips om op vakantie direct uit te proberen.

Dé
6
tips!

TEKST & BEELD: THIJS HESLENFELD

Veel amateurfotografen verdiepen zich uitgebreid in de techniek in de hoop daarna betere foto's te maken. Maar volgens reisfotograaf Thijs Heslenfeld is dat niet per se de beste weg. "Natuurlijk is techniek belangrijk, maar de modernere camera's kunnen al heel veel zelf. Uiteindelijk komt het vooral op de fotograaf aan: zie je die bijzondere plaat of zie je hem niet? En h^oe leg je hem het beste vast?" Heslenfelds doet u graag wat tips van de hand. "Allemaal eenvoudige dingen die je z^o kunt toepassen. Ga erop letten en je maakt meteen beslist betere foto's."

TIP 1: Vraag iemand vooraf

Bijna iedereen vindt het leuk om mensen te portretteren. Een mooie foto van je eigen kinderen wil nog wel lukken. Vrienden wordt al lastiger. Maar een écht geslaagde close-up van een onbekende, die zie je toch niet vaak. Op mijn reizen zie ik mensen heel wat toeren uithalen om *locals* gefotografeerd te krijgen. Telelenzen, twee-oogreflexen waarmee het object opvallend wordt vastgelegd, schieten vanuit de heup... Soms wordt het nog vervelend ook, als een stiekem geportretteerde verhaal komt halen. Dat is volgens mij niet de manier. ▶

'Fotografeer iemand nooit stiekem, maar begin een praatje'

Ik vraag iemand niet zomaar. Ik vraag iemand te mogen fotograferen omdat ik hem of haar mooi vind – en dat betekent in dit kader natuurlijk veel méér dan uiterlijke schoonheid. Als mijn belangstelling en motieven oprecht zijn (dat voelen mensen feilloos aan!), komt het maar heel zelden voor dat iemand niet mee wil werken.

‘De kracht van een goede foto is vaak juist zijn eenvoud’

Deze foto maakte ik in Namibië, waar veel mannen sigaretten draaien van krantenpapier. Ik had al een paar portretten van de man gemaakt terwijl hij een trekje nam. En toen zag ik ineens hoe mooi zijn handen waren in combinatie met zijn prachtige groene kleding én die sigaret. Bingo!

‘Laat zien hoe groot iets is: zet er een mens naast’

Deze foto maakte ik bij Port Lockroy in Antarctica. Het skelet van de blauwe vinvis is reusachtig. Maar zonder het poppetje rechts op de foto had de kijker nooit begrepen hoe groot het ding nu echt is.

Ik kies er bijna altijd voor om eerst contact met mensen te maken, en dán pas een foto. Ik maak een praatje, stel een paar vragen, vertel wie ik ben en wat ik daar doe. Dan is het ijs eenvoudig gebroken. En laat ik eerlijk zijn: ik doe dit werk nu al een jaar of tien maar ook ik vind het soms nog spannend om op mensen af te stappen. Het belangrijkste is misschien wel dat ik heb geaccepteerd dat het antwoord ook ‘nee’ kan zijn. Ik wil graag een foto van iemand maken en als die persoon daar geen zin in heeft, valt de basis onder onze samenwerking weg. Gelukkig heb ik in de loop der jaren ontdekt dat de meeste mensen het leuk vinden om gefotografeerd te worden.

TIP 2: Minder is meer

Een typisch vakantiebeeld: vader zet z'n gezin op de foto en je ziet hem – ingespannen turend door de zoeker – voorzichtig achteruit schuifelen. Nóg een stapje, zodat ik dat kerktorentje er ook op krijg, lijkt hij te denken.

‘Ga eens op een stoel staan of fotografeer ergens doorhéén’

Ik logeerde een week bij een Canadese boer op zijn ranch. Samen met zijn zoons reden we in deze aftandse fourwheeldrive over zijn terrein om te checken of al het vee gezond was. Ergens tijdens die dag maakte ik deze foto. Juist de oude auto met zijn voor een Nederlander ongebruikelijke inhoud voegt van alles aan het beeld toe. En maakt dat een stuk interessanter.

Om de een of andere reden vinden we dat er zoveel mogelijk op een foto moet. Maar de kracht van een goede foto is soms juist zijn eenvoud. Hoe meer informatie je op een foto zet, hoe minder interessant het vaak wordt. Het werkt dus vaak goed om het net andersom te doen. Dat levert meestal een krachtiger beeld op. En dat geldt eigenlijk voor álles. Groepsportretten, marktkraampjes vol handelswaar, spelende kinderen, een schoenmaker aan het werk of een prachtig herfstbos: isoleer kleine onderdelen van zo'n verhaal. Eén foto vertelt dan vaak meer dan de ‘standaardplaat’ die alles laat zien.

TIP 3: Kies een referentiekader

“Die golven waren wel acht meter hoog!” “Kolibri's zijn zó klein, niet te geloven!” “Heb je ooit zo'n grote spin gezien?” De betere reisverhalen om mee thuis te komen. Maar het is wel jammer als de bijbehorende foto's zo'n verhaal niet ondersteunen. Een reusachtige spin of een piepkleine kolibri fotograferen is niet genoeg om het thuisfront te overtuigen. Want op de foto kun je niet zien hoe groot of klein dat beest is. Op het moment dat je zélf die enorme golven ziet, of dat kleine vogeltje, vergelijk je ze automatisch met de omgeving. Het vogeltje hangt bijvoorbeeld voor een

bloem, en in die enorme golven zie je een vissersbootje varen. Door dat referentiekader kunnen je hersenen direct ‘uitrekenen’ wat de omvang van een object ongeveer is. Zonder dat referentiekader kan dat niet en grijpt het verstand terug op een andere methode: herkenning. Dat vogeltje lijkt een beetje op een mus, dus zal het wel ongeveer zo groot zijn. En: we hadden hier een keer een reusachtige kruisspin in de schuur. Dat was de grootste spin die ik ooit heb gezien, dus zal deze spin wel ongeveer even groot zijn. Juist als je iets bijzonders wilt laten zien, is het belangrijk om een beetje te helpen. Dat doe je door naast het beestje ook iets in beeld te brengen dat de kijker kent. Zet je die spin bijvoorbeeld op een hand, dan is het verhaal meteen duidelijk. Of leg er een euromunt naast om de schaal aan te geven. ▶

‘Maak gebruik van natuurlijk, liefst indirect licht’

Binnen fotograferen, in een ruimte die via indirect licht van buiten mooi wordt uitgelicht, geeft een meer gelijkmatig beeld. Kijk maar naar dit portret van opa en kleinzoon, dat ik schoot in Namibië.

TIP 4: Probeer eens wat anders

Als ik mensen op toeristische plekken zie fotograferen, valt mij op dat ze allemaal hetzelfde doen: ze richten hun camera op het te fotograferen object en drukken af. Dat kan beter. Een goede foto raakt iets toe aan het beeld. Daarom ben ik altijd op zoek naar een verrassende invalshoek. Een ander perspectief, een verrassende voorgrond, onverwacht gebruik van onscherpte – het kan allemaal werken. Ga bijvoorbeeld eens door de knieën of juist op een stoel staan. Of fotografeer ergens doorheen; een kozijn, een groep mensen, een beetje struikgewas. ■

TIP 5: Gebruik bestaand licht

Moderne camera's zijn vrijwel allemaal uitgerust met een automatische flitser. Jammer, want het ding klappt te pas en te onpas open en een flitser levert doorgaans niet de mooiste foto's op. Het is de kunst om te leren zien hoe bestaand licht een onderwerp prachtig kan uitlichten. De beste tijd daarvoor ligt in de uren rond zonsopgang en zonsondergang. Als het zonlicht minder fel is en meer van opzij komt. Toch is fotograferen in zonlicht vaak niet de beste weg. De reden: het verschil tussen de lichte en donkere onderdelen op uw foto is zó groot dat uw camera er niet goed mee uit de voeten kan. Het beste voorbeeld dat u vast kent, is een portret waarbij de geportretteerde(n) alleen als zwart silhouet zichtbaar zijn. Oorzaak is dan de veel te lichte achtergrond. Een klassieke fout, vooral op de wintersport. Het werkt beter als je op zoek gaat naar een beeld waarin het licht meer gelijkmatig over het hele beeld is verdeeld.

TIP 6: Vermijd de gulden middenweg

Om de een of andere reden zijn mensen geneigd het onderwerp van hun foto altijd precies in het midden te zetten (omdat we zo waarnemen als we recht vooruit kijken?). Feit is dat dit een foto bijna altijd veel saaier maakt dan nodig. Dus: experimenteer hier eens mee. Een 1/3-2/3-verdeling maakt een beeld vaak al een stuk spannender. En soms loont het om nog veel verder te gaan, en in een landschap de horizon bijvoorbeeld helemaal bovenin of juist onderin de foto te zetten. O ja: breng je iets in beeld dat beweegt (auto, fietser, dier), laat dat het beeld dan echt in komen. Dat doe je door er weinig ruimte achter te laten en juist veel ruimte vóór.

‘Laat een rijdende auto uw foto ‘binnenrijden’

Deze foto die ik in de Australische outback maakte, laat goed zien hoe je een bewegend object in beeld brengt. Zowel de horizon als de auto zijn uit het midden ‘getrokken’. Omdat de auto links staat en naar rechts beweegt, rijdt hij als het ware het beeld in.

Bent u er klaar voor?

Fotograaf Thijs Heslenfeld deelt zijn kennis en ervaring graag met u. Een greep uit zijn mogelijkheden:

Per 4WD naar Namibië

Elk jaar rijdt Thijs twee maanden lang met een Fourwheeldrive (4WD) en twee tentjes op het dak door Namibië. U kunt dan voor een week – alleen of met z'n tweeën – bij hem in de auto stappen. Doel: ervaren hoe het is om alleen op en met de aarde te zijn. En dat vastleggen natuurlijk. Verwacht een reis vol ontmoetingen: met dieren, met mensen én met uzelf. Overnachten? Midden in de natuur!

Lezingen & masterclasses

Thijs geeft regelmatig lezingen en workshops. Om snel een specifieke techniek te leren, kunt u hem ook individueel boeken.

Fotoreizen
& workshops

Thijs Heslenfeld (1965) reist zes maanden per jaar de wereld rond. Hij publiceerde vijf fotoboeken en talloze artikelen in tijdschriften als *National Geographic*, *GEO Saison* en *Professional Photographer*. Nieuwsgierig geworden? Kijk op Thijsheslenfeld.com

3X WINNEN
Lonely Planet's Gids voor de Reisfotografie is über-praktisch: veel oefeningen, voorbeelden, tips én technieken. Kijk snel op Zin.nl/foto (Lannoo, € 24,95)